

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Pokud se týče periodické remunerace, dovozuje dovolatelka, že na ni měla právní nárok hned od počátku služebního poměru jako na součást svého služebního platu. Ale v tomto sporu nejde o to, zdali žalobkyně měla nárok na remuneraci v dřívější době hned od počátku svého služebního poměru, nýbrž jde jen o to, zdali podpisem prohlášení ze dne 18. listopadu 1931 svolila k tomu, by nárok na remuneraci za čtyři veletrhy — t. j. za podzimní veletrh roku 1930, za jarní a podzimní veletrhy v roce 1931 a za jarní veletrh v roce 1932 — byl smluvně nově upraven způsobem naznačeným v tomto prohlášení. Toto prohlášení bylo pro žalobkyni závazné a jde ještě jen o jeho výklad. Po té stránce schvaluje dovolací soud právní úsudek odvolacího soudu, že žalobkyně, projevivši dobrovolným podpisem onoho prohlášení svůj souhlas k tomu, by jak dosavadní veletržní odměny, pokud nebyly vyplaceny, tak i příští takové odměny byly určeny správnou radou žalované firmy podle jejího volného rozhodnutí, jemuž se žalobkyně vždy plně a bez námitek podrobuje, projevila takto jasně svou vůli, že veletržní odměny, o něž tu jde, mají býti považovány za dobrovolnou odměnu, na kterou žalobkyně nemá právní nárok. K tomu jest uvést, že ustanovení § 16 zák. ze dne 16. ledna 1910 čís. 20 ř. zák. o periodické remuneraci stanoví jen vykládací pravidlo pro případ, že zaměstnanci již přísluší nárok na poskytnutí remunerace, a že zákon sám na ně nárok neposkytuje. (Rozh. čís. 10.661 sb. n. s.) Není tedy zákonem vyloučeno smluvní ujednání stran, že dosavadní remunerace nebude vyplácena.

Čís. 13260.

Určovací žaloba (§ 228 c. ř. s.).

Určovací žaloba jest přípustná nejen, je-li sporný celý právní poměr mezi stranami určitou smlouvou založený, nýbrž i, je-li sporný rozsah právního poměru. Je-li spornou výše kupní ceny, jest sporným i právní poměr opřený o kupní smlouvu.

Kupitel má právní zájem na brzkém určení kupní ceny skladu, jež koupil k dalšímu zcizení.

(Rozh. ze dne 8. února 1934, R II 8/34.)

Žalobce domáhal se na žalovaném, by bylo zjištěno, že žalovanému přísluší z kupní smlouvy ze dne 7. března 1931 jen kupní cena 418.174 Kč, včetně vypočtené ceny 89.000 Kč, za obchodní zařízení od žalovaného a jeho manželky Marie S-ové žalobci prodané, kteroužto kupní cenu má žalobce podle platebních podmínek pod bodem IV. smlouvy ze dne 7. března 1931 zjištěných zaplatiti a podle bodu V. této smlouvy zúrokovati. Procesní soud první stolice žalobu zamítl. Od-

v o l a c í s o u d zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvému soudu, by ji, vyčkaje pravomoci, znovu projednal a rozhodl. D ů v o d y: Ná-
zor prvního soudu, že se odvolatel domáhal žalobou určení skutečností
a nikoliv zjištění právního poměru nebo práva, jest mylný. Odvolatel
domáhá se zjištění, že kupní cena za koupený sklad zboží nečiní při
správném výkladu trhově smlouvy ze dne 7. března 1931 tolik, kolik
zjistil žalovaný, nýbrž jen 416.199 Kč. Trhová cena jest podstatnou
částí smlouvy trhově, právního poměru založeného smlouvou, a jest
tedy, je-li spornou výše ceny trhově, sporný i právní poměr o smlouvu
tu opřený. Lze proto právem říci, že jde o určení právního poměru, vy-
plývajícího ze smlouvy trhově, že jde o určení práva odvolatelova z po-
měru toho co do výše kupní ceny (rozh. čís. 10.942 sb. n. s.). Je tu
sporno, zda právní poměr založený smlouvou trhovou se vztahuje na
určité skupiny zboží, jako zboží, ohledně něhož žalovaný nemohl se vy-
kázat fakturami, zboží staré a neprodejné a zboží určené pro hostinské,
zda při správném výkladu smlouvy přísluší žalovanému nárok na ná-
hradu za zlamaniny, za clo zbytečně vynaložené a nárok na daň z obra-
tu. Odvolatel tvrdil, že žalovanému tyto nároky nepřísluší a že násled-
kem toho snižuje se kupní cena na 416.199 Kč. Odvolatel byl by mohl
zajisté žalobní žádost formulovati tak, že žalovanému nepřísluší z kupní
smlouvy ze dne 7. března 1931 nároky shora uvedené (záporná žaloba
určovací). Než na úpravě žalobní žádosti nezáleží; téhož výsledku mohlo
býti dosaženo žalobou v té formě, kterou zvolil odvolatel. Žaloba určo-
vací je přípustna nejen, když sporný je celý právní poměr mezi stranami
určitou smlouvou založený, když se tedy tvrdí nebo popírá jsoucnost
určitého právního poměru, nýbrž i tehdy, když sporný je rozsah práv-
ního poměru; i v takových případech jde vpravdě o zjištění právního
poměru, nikoli jen o zjištění určitých skutečností. V souzeném případě
se nedomáhal odvolatel zjištění skutečností, nýbrž zjištění, že určité ná-
roky žalovaného z právního poměru mezi stranami vyvozované nejsou
po právu buď vůbec neb alespoň ne v tom rozsahu, jak se toho domá-
hal žalovaný. Ovšem každý nárok se zakládá na určitých skutečnostech,
ale zjištění, že žalovanému nepřísluší nárok na určité plnění, což má
v zápětí snížení jím požadované kupní ceny, není zjištěním skutečností,
nýbrž zjištěním právního poměru, jakž požaduje ustanovení § 228 c. ř. s.
Podle mínění odvolacího soudu byl tedy tento předpoklad § 228 c. ř. s.
splněn. Nelze však ani souhlasiti s názorem prvního soudu, že nebyl
splněn ani další předpoklad, by odvolatel prokázal právní zájem na bez-
odkladném zjištění. První soud míní, že by odvolatel dle svého vlastního
tvrzení mohl míti snad zájem hospodářský na soudním určení kupní
ceny, nikoliv však zájem právní. Jisto jest, že bylo povinností odvolate-
lovou, by tvrdil a prokázal právní zájem na požadovaném zjištění, zá-
jem, jímž dotčeny jsou jeho právní poměry. Stačí tu hospodářský zájem
žalobcův, by zvěděl, na čem v příčině určitého právního poměru je, by
podle toho své jednání zařídil. Odvolatel nesporně koupil sklad za úče-
lem dalšího zcizení, má tudíž přirozený zájem na tom, by mohl kalku-
lovati prodejní cenu, a k tomu je zapotřebí přesné znalosti nákupní ceny.
Aby to zvěděl, musel by odvolatel vyčkat, až nastane splatnost kupní

ceny, pokud převyšuje jím uznanou část kupní ceny, musel by vyčkati vyřešení toho ve sporu, který by snad po nastalé splatnosti zahájil proti němu žalovaný. Po celou tuto dlouhou dobu trvala by nejistota o výši nákupní ceny, čímž by odvolateli byla odňata možnost kalkulace a podle toho dalšího prodeje zboží s přiměřeným ziskem. Tento zájem je tedy právní, poněvadž se dotýká právních poměrů odvolatelových a je proto jediným prostředkem k odstranění nejistoty ohledně právních poměrů těch žaloba určovací. Byly tedy splněny veškeré předpoklady žaloby určovací ve smyslu § 228 c. ř. s.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl rekursu, poukázav ke správným důvodům napadeného usnesení.

Čís. 13261.

Vady, které nemohly býti výtýkány odvoláním, jsou na újmu jen odvolatelovu odpůrci, jsou nicméně s odvolacími důvody v příčinné souvislosti a tvoří spolu s nimi sporné body, jež vyžadují rozboru a posouzení za účelem rozhodnutí odvolací stolice o návrhu odvolatelově. Přezkoumávací činnost odvolací stolice musí se vztahovati ke všem sporným bodům, jež jsou důležité pro rozhodnutí.

Zamítl-li soud první stolice žalobu jen vzhledem k vzájemné pohledávce žalovaného namítané započtením, ve výroku rozsudku však žalobu prostě zamítl, ač mělo býti do výroku rozsudku pojmuto rozhodnutí i o pohledávce přisouzené žalobci, i o vzájemné a k započtení uplatněné pohledávce a pak teprve se mělo býti vysloveno o osudu žalobního nároku jako důsledku tohoto rozhodnutí, — byl odvolací soud oprávněn zabývati se námitkou žalovaného proti žalobnímu nároku, třebaže odvolání bylo podáno jen žalobcem.

(Rozh. ze dne 8. února 1934, Rv II 402/32.)

Žalobkyně domáhala se na žalovaném zaplacení 42.310 Kč s 10% úroky ode dne 10. července 1929 z důvodu, že žalovaný jako obchodní zástupce žalující firmy prodal jejím jménem Janu Č-ovi mlátičku a podle zastupitelské smlouvy převzal ručení za zaplacení účtu. Žalovaný namítal jednak, že kupní smlouvu s Janem Č-em nezprostředkoval a tedy za zaplacení účtu neručí, pak že tržová cena s Č-em ujednaná nečiní 42.310 Kč, nýbrž jen 30.000 Kč, a uplatňoval dále vzájemné pohledávky k započtení, a to 8.000 Kč za provisi mu z tvrzeného zprostředkování obchodu příslušející a pohledávku ve stejné výši se zažalovaným nárokem z důvodu náhrady škody opřenou o to, že žalující firma, ač mlátičku Janu Č-ovi prodala s výhradou vlastnického práva až do úplného zaplacení tržové ceny, tohoto práva nepoužila, když mlátička byla exekučně zabavena. Tuto námitku uplatnil žalovaný původně ve formě obrany k vyvrácení žalobního nároku, avšak později oděl ji ve formu kompenzační námitky. O b a n i ž š í s o u d y žalobu zamítl.

N e j v y š š í s o u d zrušil napadený rozsudek a vrátil věc odvolacímu soudu, by o ní dále jednal a znovu rozhodl, a uvedl v otázkách, o něž tu jde, v